

ئاینی ئیسلام

Å leve som muslim

Illustrasjon: Pixabay

ئیسلام دو اھمین ئاینه له جیھاندا که له دهور بهری سالی ۶۱۰ی زاینی له لایهن پیغمبهری ئاینه کهوه "موحه ممد" له شار مه که بناغه کهی داندراوه. محممد له لایهن خوداوه رینمایی دهکرا که مروقه کان ده بیت چون بژین. موحه ممد له سالی ۶۲۰ کۆچی دوایی کرد و کۆی پهیره وهکانی ئاینه کهی به شیوهی زارهی به جیهیشت.

ئیسلام پاش ئاینی کریستیان (مسیحیهت) گهورهترین ئاینی دونیا به. له سالی ۲۰۱۷ به ملیاردیک و سهوت سهد هزار کهس ههژمار کراوه. دوو ئاراستهی جیاواز له ئاینه کهدا ههه که پێیان دهوتریت "سوننه و شیعیه".

Islam er den yngste av verdensreligionene. Omkring år 610 e. Kr grunnla profeten Muhammad religionen Islam i byen Mekka. Muhammad hadde fått åpenbaringer av Allah, om hvordan menneskene skulle leve. Islam er den nest største av

verdensreligionene (etter kristendommen) med omtrent 1,7 milliarder tilhengere (år 2017). Den som bekjenner seg til islam kalles muslim. Det islamske fellesskapet (umma) kan deles i to hovedgrupper: sunniislam og sjiaislam.

قورئان

قورئان کتیبی پیرۆزی ئاینی ئیسلامه. تیکستهکانی قورئان ئەو پەیمانەن که خودا به موحمەدی پەيامبەر دا له ساڵی ۶۱۰ ی زاینییهوه تا ساڵی ۶۳۲ ناردویهتی بۆ مرقهکان. تیکستهکانی قورئان له بنهڕهتا به زمانی عەرەبی نووسراون.

قورئان له ۱۱۴ سورهت پیکهاتوو و تیکسته درێژهکان له سهڕهتاوه دین و کورتهکان له کۆتاییدا، تهنا سوورەتیک نهبیت که کورته و له نوێژی موسوڵمانادا دهبیت بوتریت.

موسوڵمانان پیش خویندنهوه، قورئانهکه ماچ دهکهن. چاپ و نوسخه ی جیاواز جیاوازی قورئان ههبوون و ئەوهی ئیستا که بۆته فهرمی له ساڵی ۱۹۲۴ بریاری لێدراوه.

Koranen

Koranen (al-Qur'ān), er islams hellige bok. Den inneholder åpenbaringene profeten Muhammad mottok fra og med år 610 frem til sin død i 632. Islams troslære, etikk og rettslære hviler på Koranen. Koranen er opprinnelig skrevet på arabisk.

Koranen består av 114 surer (kapitler) delvis ordnet slik at de lengste kommer først og de korteste sist, med unntak av den korte første suraen som er en sentral muslimsk bønn. Muslimer kysser koranen før de leser i den. Det har vært ulike versjoner av Koranen. Den utgaven som brukes nå, ble vedtatt i 1924.

Foto: Pixabay

پایه‌کافی ئاینی ئیسلام

کی موسولمانه؟ باوهری کهسی موسولمان

- باوهر به یهکتایی خودا
- باوهر به فریشته‌کافی خودا
- باوهر به قورئان که پیراوی خودایه
- باوهر به محهممد که پیغمبری خودایه
- باوهر به روژی دواپی (قیامت)

Muslimens tro-

1. Tro på Allahs enhet dvs, at det finnes bare en gud.
2. Tro på Allahs engler
3. Tro på Allahs bøker –Koranen –
4. Tro på Allahs profeter –Muhammad-
5. Tro på dommens dag

موسولمانیکی باش کییه؟

بو ئهوهی که سیک به موسولمانیکی راست دابنریت، دهبیت پراکتیزه ی پینج فهرز بکات، که ئهوانیش ئهمانهن:

۱ - شایهتومان - شه هادهت-: شایهتومان رستهیهکه، که به زمانی عهه بی دوتریت (أشهد ان لا اله الا الله وأشهد ان محمد رسول الله) واته شایهتی ددهم هیچ خودایهک نییه بیجگه له الله وشایهتی ددهم که محمهد بیغهمبری خودایه.

ئهگهر تهماشای ئالای و لاتی عهههستانی سعودی بکهیت دهبینیت، وشهکانی شایهتومانی لهسهه نووسراوه.

De fem søylene

De fem søylene - Arkan-ul-Islam:-

1. Trosbekjennelsen – Shadada-
2. Bønnene –Salat-

3. Velferdsbidraget eller Zakat

4. Fasten

5. Pilegrimsreisen

نوێژ: له رۆژیکدا پینچ جارە، و دەبیت موسلمانان له کاتی نوێژدا ڕوو بکەنە –
کەعبە- که له شاری مەحکەمی ولاتی سعودییه. کاتهکانی نوێژکردن بهم شیوهیهن:

۱- نوێژی بهیانی: له بهر بهیان دا دهکرنیت.

۲- نوێژی نیوه‌ڕۆ: له ده‌ور و به‌ری سه‌عات ۱۲ ی نیوه‌ڕۆ

۳- نوێژی عەسر

۴- نوێژی ئیوارە

۵- نوێژی شەو (خەوتنان)

نوێژی رۆژی ههینی (جمعه)

نوێژی ههینی، نوێژیکی به‌کۆمه‌له‌ که موسولمانان له نیوه‌ڕۆی رۆژی ههینی پیکه‌وه له
مزگه‌وت ده‌یکه‌ن و ئه‌رکه‌ له‌سه‌ر هه‌موو گه‌وره‌سالانی ئیرینه‌ی سه‌ر به‌ ره‌وتی "سونی"
به‌شداری له‌و نوێژدا بکهن. دیارترین جیاوازی ئیوان نوێژی نیوه‌ڕۆ و نوێژی نیوه‌ڕۆی
ههینی ئه‌وه‌یه‌ که له‌ نوێژی ههینیدا ئیمامی مزگه‌وته‌که‌ "وتاری ههینی" ده‌خوینرێته‌وه‌ که
پێی ده‌لێن "خوتبه‌. وتاره‌که‌ هه‌ر هه‌فته‌یه‌ و تاییه‌ته‌ به‌ بابته‌تیک. هه‌ر بۆیه‌ له‌ ئایینی ئیسلامدا،
رۆژی ههینی وه‌ک رۆژیکی پیرۆز لێی ده‌روانریت.

۳- زه‌کات دان: به‌خشینه‌که‌، که موسلمانان ده‌وله‌مهند و پاره‌داره‌کان به‌ هه‌ژار و نه‌داره‌کانی
ده‌به‌خشن. زه‌کات هه‌روه‌ک ئه‌و سکا‌ته‌ وایه‌ که له‌ ولاتانی دیکه‌ ده‌به‌خشریت به‌ سندووقی

دهولت بو بهر یوه بردنی و لات و خزمهتگوزاری بو دانیشتوان. به لام زهکات له ئیسلام دا بهجۆریکی دیکه ریکخراوه و بهزۆر ناسیندریت له خهکی. زهکاتهکه به پینی ئهو پاره و سهروهت و سامانه دیاری دهکریت، که کهسهکه ههیهتی، و اتا گهر یهکیک پاره ی زۆر بوو، ئهوا دهبییت زهکات زیاتر بدات و هک لهو کهسهی پارهیهکی کهمتری ههیه.

Trosbekjennelsen (SHAHADA)

Shahada er det arabiske ordet for "vitnesbyrd". Det er den første bønnen alle muslimer lærer.

"Det er ingen gud uten Allah, og Muhammed er hans profet."

Denne bønnen er skrevet på flagget til Saudi-Arabia

Bønn –SALAT-

Fem ganger i løpet av et døgn skal muslimene be mot helligdommen Kaba i Mekka

1- Morgenbønnen: ved daggry

2- Ca. klokken 12.00

3- Sent på ettermiddagen

4- I skumringen

5- Om kvelden

- Fredagsbønnen (helligdag)

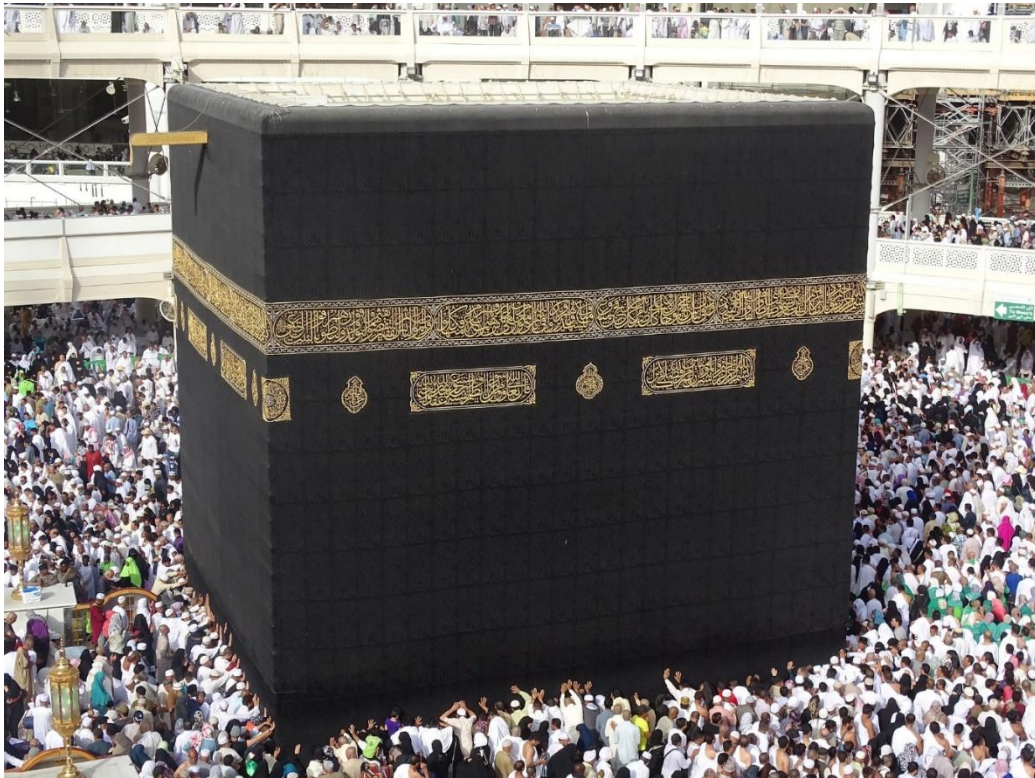

Foto: Pixabay

- **رۆژوو گرتن:** له مانگی رهمزاندا موسلمانان بۆ ماوهی یهك مانگ له کاتی بهیانی زوووه ههتا ئیواره کاتی خۆرئاوابوون، ههچ خواردن و خواردنهوهیهك ناخۆن و ناخۆنهوه . رۆژوو لهسهر کهسانی نهخۆش و گهشتیار نییه و نهتوانن له کاتیکی تر له سالهکهدا بیگرنهوه پیش هاتنی رهمزانیکی نوێ، یان به بهخشینی مال به ههژاران. ههروهها رۆژوو وا ئهکات که موسلمانان ههست به خهڵکانی ههژار و برسی بکهن. مانگی رهمزان به جهزنی رهمزان کۆتایی دیت، که بۆ ماوهی سێ رۆژ دهخایهنیت. جلوههرگی نوێ بۆ مندالان دهکردریت و خهڵکی سهردانی مالی یهکتری دهکهن.

۵- **حهج:** ههجرکردن بریتیه له سهردانی "کهعبه" واته مالی خودا له مهککه. دهبیت هه موسولمانیک به لانی کهمهوه یهك جار له ژبانی دا ههج بکات. کاتی ههجرکردن

